

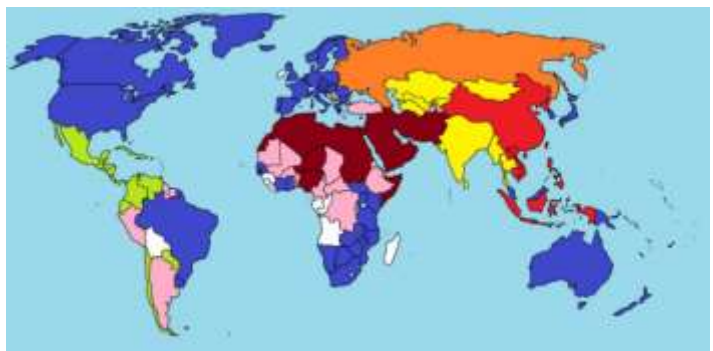
Mot et «hard-core» demokrati?

Nr. 4

Av: [Parrhesia: kultur for kunnskap og utvikling. Filosof Anders P Petersen](#)

Denne artikkelen skal forklare hvordan verden kan sees som delt i fire ut fra kultur og mulighetene for forbedring og utvikling. Inndelingen er lånt av en måte å se verden på under den kalde krigen. En slik inndeling vil kunne øke forståelsen for hva som er bra med vår egen kultur, og forstå hvordan ikke miste vår egen kollektive forbedringskraft.

Poenget med kartet er å se hvor religiøse og tradisjonelle kulturer befinner seg, som de minst utviklingspotente.

Inndeling: En grovinndeling.

1. del: Vesten, og varierende grad av demokratiske og rimelig industrialiserte land er blå. 2. del: Russland, Kina, Nord-Korea, og Iran. Autoritær ideologi/ kommunistiske; er lys-rødbrun og rød. Den 3. delen – (før gjerne kalt den 3. verden; Afrika) er land i Afrika og Sør-Amerika. Som en 4. del er den islamske verden. Islamske land er mørkebrun. («Gule, rosa, og grønne land» er «blandingsland» av diktatur, demokrati (f.eks. India), tradisjon og religion, og kunne vært en egen kategori, men her uinteressant.)

I våre dager: Krig i Europa. Krig i Midt-Østen. Retrett med globaliseringen. Samarbeid, dialog, åpenhet, frihandel og «arbeidsdeling» og en samarbeidende tråd ryker i alle ender. Det er dårlig «harmoni» mellom religioner, ideologier og fornuft, mellom tyrannier og demokrati. Men, deler av den 4. verden, Saudi-Arabia og andre rike oljestater befinner seg på innsiden av Vesten, i en økonomisk «golden age» med enorme mengder oljedollar.

Hva er hovedtrekkene i verden de siste 100 år? Jo, produkter oppfunnet i Vesten kjøpes, forbrukes, utvikles, og forbedrer og forandrer livene til dem der de havner. I varierende grad endres kulturen. De siste ca 200 år; industrialisering, masseproduserte produkter, elektrisitet, biler, fly, båter, skip, maskiner og motorer av alle slag, heiser, og de siste tiår rask utvikling; datateknologi, medisinsk teknologi, romfart, våpenteknologi, mobiler, internett og pc`er, og up and coming; AI.

Så, hvorfor kommer motoren for utvikling og teknologien fra Vesten? Demokratiseringer, frihet, involvering, likestilling, menneskerettigheter, vitenskap, teknologi, kunnskaper, og er akselererende: Fortrinn gjennom metoden analyse/oppdeling, som alltid begynner med et

spørsmål. Vi har tilrettelagt for menneskets natur som fritt, nysgjerrig, kunnskapssøkende, sosialt og medvirkende; en kultur for utvikling, og bort fra religion, overtro, og ødeleggende tradisjon.

Vesten er dannet av en stadig høyere frekvens av *dialektiske* prosesser. Ordet dialektikk stammer fra særlig Platon, og er utgangspunktet for en vitenskapelig forståelighet og metode. Dialektikk betød saklig tale, som undersøkelse. Det forutsetter frihet til å stille spørsmålene. En dialektisk prosess er når man får drevet en saklig samtale i noe tid, slik at ny viten etableres og deles. En viktig inspirator for Platon var Heraklit. Tilgangen til spørsmål forutsetter oftest en kultur/ytringskultur for at det er akseptabelt å stille spørsmål; hva, hvis, når, hvem, hvorfor, hvilke? Ellers «lojalitet», troskap, taushet, og dumskap.

Bruker vi Heraklits tenkning om at utvikling er et resultat av «motsetningenes harmoni» i betydningen; ulike kunnskaper og meninger møtes og blir bedre, så kan vi dele verden i fire alt etter hvordan dette fungerer og ikke fungerer. Jo mer autoritært, jo dårligere harmoni. Dette lar seg vitenskapelig; empirisk, metodisk og logisk bevise.

1. Den vestlige verden, demokratier: Mennesker er ideologisk og politisk fri til å kunne engasjere seg i alle samfunnsområder. Etter hvert fri fra religioner og dogmer, (men i ferd med å snu grunnet særlig islam til Europa). Mangler og motsetninger finnes og avdekkes, diskuteres og debatteres, forskning foregår (ideelt sett) i frihet, løsninger etableres, og teknologi utvikles. Jo mer kunnskaper om dette, jo mer mulig utvikling. En virkeliggjøring av individenes og samfunnets talenter og potensiale, krever at alle lærer om de første prinsippene for utvikling. Ikke kompetanse om dette i pedagogikk, slik at det er mye å hente *om* pedagogikken blir opptatt av hvordan få til kunnskapsbaserte utviklingskulturer.
2. Den «østlige» verden: Kommunisme og tidligere kommunisme. Liten og ingen politisk frihet. Lavere samfunnsengasjement/mindre frihet. Russland, Kina, Nord-Korea. Diktaturer. Opptatt av teknologi. En betinget «motsetningenes harmoni» innenfor en adoptert vitenskapelig tenkning og praksis. Overvåking av egne borgere. Må basere seg på fortsatt adopsjon og spionasje av forskjellig slag for å holde tritt med Vesten. Særlig Kina; lave arbeiderrettigheter og fravær av organisasjonsrettigheter. Lave kostnader på produksjon, og enorme menneskelige ressurser. Gode handelsavtaler med Vesten, særlig USA. Ubalanse mellom import og eksport mellom landene. USA den «tapende» økonomiske part. (!) [Introduction - U.S. Trade with China: Selected Resources - Research Guides at Library of Congress](#)
3. Den 3. verden. Noe/varierende politisk og vitenskapelig frihet og kulturell suksess. Land som ikke har hatt god økonomisk vekst av forskjellige årsaker som krig, politiske stridigheter, tradisjon, og religion. Relativt lav, men varierende dialektisk frekvens i samfunnene. Ikke noe fundamentale ideologiske eller religiøse sperrer for forbedring i kulturen, i seg selv. Den 3. verden har bra muligheter for samarbeid og vekst, avhengig

av hvordan den velger veien videre, om det blir demokrati og frihet, kunnskap og satsing på skole, stabilitet og utvikling.

4. Den 4. verden: Tankemessig og politisk ufrihet. Land særlig preget av religion/islam; en politisert «religion». Stillstand og tilbakegang. Bilde: [Islam by country - Wikipedia](#).

Økonomisk velstående muslimske land har sin teknologi fra Vesten, f.eks. Saudi-Arabia, Qatar, Kuwait. Samarbeid og adopsjon av teknologi og ideer hvis utviklingen skal fortsette.

En grovere 2-delning: Vi kan dele vår verden også opp i kun 2 deler, mellom kulturer som har frihet, og dem som ikke har det. Milliarder av mennesker som ikke har frihet i særlig ikke-vestlige land, og da særlig igjen kvinnene.

Mennesker på flukt ønsker seg helst til Vesten, og det fordi alle mennesker ønsker å bestemme mest mulig selv. Ufrihet betyr stillstand, nedgang, forverring, ulykke, tragedie, sløsing av talenter da alle har talenter, og fravær av menneskerettigheter. Islam: Friheten til å «konvertere» til demokratiske verdier er ofte ikke til stede. Islam -som sådan- tillater hverken religionsfrihet eller er opptatt av menneskerettigheter.

Forsvarere av islam i demokratiene grunnet «religionsfrihet», benytter ytringsfrihet og frihet til å nekte andre i sin egen tro de samme rettigheter. Krav og kritikk av islam kalles gjerne islamofobi, rasisme, kulturimperialisme, og mangel på kunnskap. Hvorfor kan man så ikke kreve fornuft? Relevant er blogginnlegget den 15.04.25, *Rasjonalistisk irrasjonalisme*.

Samlet sett: Jo lavere demokratisk forståelse og dannelse, jo lavere bidrag til fellessamfunnet og den globale gode utvikling. Jo lavere grad av utdanning, frihet, medvirkningsmuligheter, demokrati, vitenskap, og jo høyere grad av toleranse og aksept av fremmed intoleranse, jo dårligere forbedringsmuligheter. I ene enden av skalaen er Vesten, så etter grad av kulturell og politiske ufrihet peker forbedringspilen nedover, og i andre enden av skalaen er Afghanistan og Nord-Korea. Betegnende har Russland som første land nå anerkjent Taliban og Nord-Korea som «venner».

Om vi blir bedre på utviklingsforståelse, kan vårt samfunn bli sterkere, friere, og mer materielt behagelig, samtidig som vi kan møte utfordringene innen klima. Forståelse for de kulturelle forbedringselementene er nøkkelen. Dette er også veien til bedre integrering.

Skjerm bilde under fra side 47 i [Ytring, forbedring og utvikling - å etablere en kunnskapskultur av Anders Peter Petersen \(Pocket\) - Norli Bokhandel](#)

Boken presenterer kun en grunnleggende demokratisk og kulturell utviklingstenkning.

I kulturer uten tankefrihet, grunnet tradisjon, religion, forskjellige former for tro og overbevisning, tyranniske ledere og på annen måte dominerende personligheter, skjer det lite. Vi kan ikke snakke om noe utvikling. En rask kikk på verden over kulturer som er utviklet og hvilke som ikke er det, viser det.

T: ----->

Det skjer ingenting. Ting vil være som de er, helt til de til slutt krasjer, blir ødelagt eller utkonkurrerte. Dette er "streken" (ingen nytenkning, kun tiden går) til tros og makt-kulturer. Det er det samme enten det er et individ, en bedrift, eller hele samfunnet.

Slutt!